

jövendőbeli értékességére? s mily kihasználási és felújítási módot vagy módokat hozna vizsgázó javaslatba?

VI. Minő lejtéssel építhetők a faanyagok kiszállítására használandó erdei utak? Miként járna el vizsgázó, ha egy völgyből a szomszédos hegyoldal legmagasabb pontjáig egy ily utat kellene kitüzni?

Az erdőőri szakvizsgák.

I. Budapesten.

Az erdőőri szakvizsga Budapesten, a megyeház kistermében f. évi október hó 9-én vette kezdetét, s befejeztetett f. évi október hó 13-án.

A vizsgáló bizottság elnöke Kallina Károly m. kir. erdőmester volt; vizsgáló biztosok pedig Véssey Ferencz Budapest kerületi kir. erdőfelügyelő helyettes és Nozdroviczky Miklós Esztergom város erdőmestere; póttagnak Vadászffy Jenő m. kir. közalapítványi raktárgondnok és a megye részéről Fazekas Ágoston megyei aljegyző lett kirendelve.

A vizsga letételéhez szükséges engedélyért a Budapest kerületi kir. erdőfelügyelőséghez összesen 30 egyén folyamodott; és miután 3-nak részint elegendő gyakorlat, részint pedig megkívánt életkor hiánya miatt az megadható nem volt, egy pedig visszalépett, mindössze 26-an állottak elő, kik közül:

2 a kincstárnál, 6 a m. kir. közalapítványnál, 1 a ráczekevei cs. kir. családi uradalomnál, 1 a gödöllői udvari vadászati hivatalnál, 6 az esztergomi hercegprimási uradalomnál, 1 a veszprémi káptalannál, 2 Budapest fővárosánál, 1 Esztergom városánál, 4 gróf Eszterházy Miklós tatai uradalmában, 1 gróf Lamberg csákerényi uradalmánál szolgál s 1 jelenleg állomás nélkül van; vagyis az erdőtörvény 17. §-ában megnevezett birtokosoktól jelentkezett összesen 18, az állam

közvetlen felügyelete alatt nem álló erdőbirtokosoktól 7, állomásmásnéküli pedig 1.

Írásbeli kidolgozásra a következő 3 kérdés adatott fel:

1. „Ha az erdőőr egy nagyobb mérvű erdőkárosítás elkövetését fedezi fel, a található fatuskókból ítélve pedig több vastag és értékes törzs lopatott el, és mint a nyomokból ítélhető, a fa a szomszéd faluba vitetett; adja elő miképen fog eljárni az ellopott fa felfedezése, a felfedezett fa miképeni elhelyezése körül, és ezen esetet miképen fogja „az erdei kihágási napló“-ba bevezetni?“

2. „Ha az erdőőr egy 8 katastrális hold nagyságu begyepesedett, részint agyagos, részint homokos talaju erdei tisztásnak befásításával van megbizva, és ha a szükséges tölgy-makk és fenyücemete rendelkezésére bocsáttatik, a munkának befejezése után jelentés teendő, hogy mennyi makk, mennyi csemete és hány napszám használtatott fel ezen tisztás beerdősítésére, és mily ültetés- és vetési mód lett alkalmazva?“

3. „Ha egy szabad, fácán tenyésztésére berendezett fácánkertben jelentékenyen mutatkozik kártékony vad, adassék elő milynemű kártékony vadat észlel, és mily eszközöket fog alkalmazni ezen vadak kipszttítására?“

Daczára annak, hogy ezen 3 kérdésnek megfejtésére a vizsga első napján reggel 9-től esti 6 óráig tartó idő adatott, a benyújtott munkálatok mégis átlagban véve nagyon gyöngéknek találtattak.

Összehasonlítván azonban az egyes szabatos feleleteket, a vizsgáló bizottság egyhangu határozata folytán kitünően alkalmasnak találtattott 7,
jól alkalmasnak 8,
kielégítően alkalmasnak 10
és nem alkalmasnak 1.

Habár az előbbeni évekhez képest, számra nézve ezen eredmény haladást mutat, mégsem hagyhatom megjegyzés nélkül, hogy különösen az idén leginkább csakis koros (10—20 évi gyakorlati szolgálati évvel bíró) egyén jelent meg a vizsgálatra; míg a fiatalabb erdőőri személyzet mindekkoráig a

vizsgától távol maradt; mit, az általam szerzett tapasztalatok folytán én azon okoknak tulajdonítok, hogy

1-ször az 1880. évi 25.347. számú, az „erdőőrök szakvizsgálója“ ügyében kiadott miniszteri utasítás 2. §-a értelmében, ezen szakvizsga letételére csak 24-ik életévüket betöltött egyének bocsáttatnak, mely nem egészen czélszerű és megfelelő intézkedésnek bővebb tárgyalásába e helyen — térszűke miatt — bővebben nem foglalkozhatom;

2-szor, hogy az idézett utasítás 4. §-ában előirt Bedő Albert-féle „Erdőőr“ czimű tankönyv sem a könyvkereskedésekben, sem pedig magán uton megszerezhető nem lévén, a fiatalabb erdőőr tapasztalatainak hézagait elméletileg nem pótolhatja ki; és

3-szor, hogy az előljáró erdőtisztek nagyrésze alattas erdőőri közegeiket elméletileg nemcsak hogy nem oktatják, de az olvasás és írásban sok esetben alig jártas egyén által kérve kért utmutatások és felvilágosításokat is megtagadják, nem törődván azzal, hogy ezen vizsga sikeres letételétől függ a számos családtaggal megáldott szegény ember egész jövője.

Véssey.

II. Pozsonyban.

Az erdőőri szakvizsga Pozsonyban f. é. októberhó 9. és 10-én tartatott meg.

A vizsgáló bizottság elnöke Várjon Géza, m. k. főerdőmester volt; vizsgáló biztosok pedig Hoffmann Antal uradalmi erdőmester és Klein Ödön kir. erdőfelügyelő, utóbbi azonban más teendői miatt nem jelenhetvén meg, helyébe Petó Lajos városi erdőmester hivatott be.

A vizsga letételére 9-en nyertek engedélyt a pozsonyi kir. erdőfelügyelőségtől; kik közül 1 m. k. alapítványi 8 magán uradalmi szolgálatban van utóbbiak egyike Alsó-Austriában.

Írásbeli vizsgául következő három kérdés adatott fel az elnök által:

a) Az erdőőr utasítást vesz, hogy védőkerülete egyik patakján, árviz által elsodort hidaeskat állíttassa helyre, a

munka melyhez a közellévő erdőből 2 drb 40, 2 drb 35, 2 drb 30 cm. közép átmérőjű, egyenként 6 mtr. hosszú lúczyfenyő szálfá használtatott fel, az erdőőr felügyelete alatt napzámban eszközöltetett.

Kiszámítandó a segédtáblák segélyével a felhasznált fának köbtartalma továbbá megállapítandó annak pénzértéke, az összes helyre állítási költség, s végre az egyes munkásoknak fizetendő érdembér, hogy ha az e célra igénybevett fenyőfa tőára 307 kr köbméterenként, és a fatermelést közelítést megbárdolást és helyreállítást 85 krral fizetett 6 munkás 2·5 nap alatt teljesítette.

b) A védőkerület bejárása alkalmával az erdőőr, csak az ímént elkövetett erdőkihágásra talál. A tett kutatások szerint valószínűnek látszik, miszerint a kérdéses kihágást az erdőőr előtt ösmeretlen azon fuvarosok követték el, kik a megelőző napon az uradalom számára N. N. vállalkozó nevében gabonát szállítottak.

Ezen kihágási esetről a kár nemémekek, helyének és az eltulajdonított anyag méreteinek megjelölése, továbbá a felmerült gyanu okok közlése mellett tegyen az erdőőr részletes jelentést előljáró erdészének, s annak nyomán adja elő azon eljárást melynek alkalmazása mellett a tetteket legbiztosabban kipuhatolni véli.

3. A favágási munka előhaladásáról hetenként beterjesztendő kezelési kimutatás kívántatik. Miként és minő rovatok alkalmazása mellett lesz ezen kimutatás elkészítendő.

Ugy ezen, valamint a szóbeli vizsgálatnál a szakkérdéseknek iránya az „Erdőőr“ keretén belül mozgott.

Az írásbeli dolgozatok eredménye egybe vetetttévén a szóbeli vizsgával találtatott:

jól alkalmasnak	3
kielégítően alkalmasnak	6.

Ezen kedvezőtlen eredmény oka részben a fenti írásbeli kérdések hiányos megoldásában rejlik, másrészt pedig abban, hogy a vizsgajelöltek közül fele a magyar nyelvet tökéletesen nem bírván a pótolhatlan „Erdőőr“-t kellően el nem sajátították.

Ez egyttal azon szomorú tényt is igazolja, hogy hazánk több nagy erdőbirtokosa a magyar nyelvet mellőzve idegen ajku hivatalnokaik nyelvezetét használják a hivataloskodásnál.

Pető Lajos.

III. Beszterczebányán.

Az idei erdőőri szakvizsga Beszterczebányán a Nagyméltóságú földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium f. évi 31.569. sz. rendelete folytán októberhó 9—14-ig tartatott meg.

A vizsgáló bizottságban működtek: Keleti Nándor m. kir. erdőfelügyelő, mint elnök; Harczter Antal m. kir. erdőmester, és a közlő, mint bizottsági tagok.

A vizsga letételére 42 egyén kapott engedélyt és 2 mint kiskorú vissza utasított.

A megjelent 42 vizsgajelölt közül a kincstár szolgáltatában mint erdőőr 34, mint raktárőr 4, és mint erdőszuhancz 2, magán birtokosnál mint erdőőr 1, és hajlított fabutorgyárnál mint raktárnok 1 van alkalmazva.

Megoldás végett feladott írásbeli kérdések a következők voltak:

I. Az erdőőr, kinek védkerületében a luczfenyő-állabok teljes magtermést kilátásba helyeznek, előljáró erdésze által oda utasított, miszerint a bekövetkezendő megérettség után a felügyelete alatt lévő magraktárba elhelyezhető 2500 hektoliter tobozt az általa felfogadandó munkások által beszedesse, teljesen száraz állapotban befuvaroztassa s a következő nyáron át kipergettesse, lévén az idevágó munkákra következő túl nem léphető árak megszabva, ugymint:

1 hektoliter toboz gyűjtéséért	13.5 kr.
1 " " szállításaért	12.5 "
1 hekt. szárnyas luczfenyő-mag előállításáért	31 "

Vizsgáló tegyen erdészének ez ügybeni eljárásáról kimerítő jelentést, elmondván abban, hogy a gyűjtött toboz mennyiségből 230 hektoliter szárnyas luczfenyő-mag termeltetett, s mutassa ki egy rovatos bérjegyzékben az e mellett felmerült gyűjtési, fuvarozási, pergetési és összes költségeket, végül

számítsa ki az egy hektoliter szárnyas luczfenyő-mag előállítására felhasznált tobozmennyiséget és kerülköltséget.

II. Milyen fekvésű erdőkben alkalmaztatik a fának ergetyűk általi szállítása, hányféle ergetyűt különböztetünk meg s hogy építjük a tűzifa csusztatására szolgáló ergetyűt?

III. Tekintve az 1879. évi erdőtörvény intézkedéseit, mire kell az erdőőrnek a véderdők őrizeténél leginkább figyelni?

Az írásbeli kérdések megoldása és benyújtott munkálatok megbirálása után a szóbeli kérdéseknél Bedő Albert országos főerdőmester „Erdőőr“ czimű szakkönyve vétetett vezérfonalul s főszűly a helyi viszonyok figyelembe vételével a védszemélyzet gyakorlati teendőire vonatkoztak s kiterjedtek az erdőgazdaság minden ágára, valamint a vadászati és az erdőtörvény helyes alkalmazására. A feleletekből azon örvendetes meggyőződésre jutottunk, hogy a jelentkezők egyik része a gyakorlati téren jártasságot tanusítva, a fentebbi viszonyokra vonatkozó kérdéseket igen alaposan megfejtették. A másik része ellenben, mely a magyar nyelvet nem bírván a „Weber“-féle könyvet használta, nem minden tekintetben tudta megnyugtatni a vizsgáló bizottságot. Ezt ugyan nem lehet minden ellenvetés nélkül terhükre róni, mert az erdőben megöszűlt erdőőr, ki egyedül külső szolgálatban foglalkozott, ha még olyan jó előadással birt ifjú korában, az erdei magán életben tökéletesen elavosodik, anélkül, hogy gyakorlati alkalmazhatósága legkevésbé csökkennék.

Egybevetve az írásbeli dolgozatokat a szóbeli vizsga eredményével 42 jelölt közül 5 „kitűnően“, 14 „jól“, 20 „kielégítően“ és 3 „nem“ alkalmasnak találtatott.

Ezen számok láttára önkéntelenül merül fel bennünk azon hit, hogy a szakvizsgát követelő erdőtörvény sikere évről-évre nagyobb mérveket ölt; ugyanis a megelőző 3 év alatt Besztercebányán 1880. évben 6, 1881. évben 14 és 1882. évben 42-en vizsgáztak. E fokozódó számok ugyan érdeklődést keltenek mindaddig, míg azon tényt nem konstatáljuk, hogy az utolsó három év alatt vizsgázott 62 egyén közt csak 11 ujoncz volt a többi pedig szolgálatban megöregedett erdőőr, kiknek nagyobb része a 20 és 30 évi szolgálatot túlhaladta és csak

anyagi helyzetén javítandó engedett felsőbb hatósága buzdításának és jelent meg a bizottság előtt. Ily tények mellett kétséssé válik a törvénynek abbeli intézkedése, mely szerint a 17. §-ban megnevezett birtokosok által 10 év múlva az erdő-törvény kihirdetésétől számítva, csak oly egyének lesznek alkalmazhatók, kik az erdőőri szakvizsgát megállották; mert a tapasztalat mutatja, hogy épen azon osztály, melyből az erdő-örök lennének sorozandók, szolgáltatja a vasutak és különböző vállalatok segédszemélyzetét, mely rendszeren jobb feltételek mellett alkalmaztatik, mint az erdőőri személyzet, anélkül, hogy a 24 év betöltésének igazolása követeltetnék.

A törvény ebbeli intézkedésével túlszigort fejtett ki az erdővédelem hátrányára; mert míg az ügyvédnek és helyettesének, a végrehajtónak, a pénzügyőri személyzetnek különbség nélkül szabad behatolni a munkálkodó polgárok házába és a békeszerető házas felek szentélyébe, az idő alatt a fatolvajok udvarát vagy pajtáját csak 24 évet meghaladott erdőőrnek szabad megközelíteni. És épen ezen körülmény az, mely az előzetes három évi gyakorlattal kapcsolatban, a jelentkezők számát nagy mérvben csökkenti.

Szerény nézetem szerint elégséges lenne a 18—20 évi kor, melyben a vizsga letétele engedélyezendő lenne, mire az ez irányban intéző körök figyelmét felhívni bátorodom.

Dernyei Antal.

IV. Kassán.

Az erdőőri szakvizsga Kassán ez idén október hó 9., 10. és 11-ik napján tartatott meg.

A vizsgalóbizottság tagjai voltak:

Kalmár Tivadar k. erdőmester mint elnök, Haske Emil városi erdőmester és Mandelik Dániel m. k. erdőmester mint biztosok; Kellner Gusztáv k. alerdőfelügyelő mint póttag.

A vizsga letételére 14 egyén nyert engedélyt, kik közül 6 mint erdőőr, 2 mint erdősuhancz a kincstárnál, 6 magánuradalmaknál van alkalmazva.

Írásbeli kidolgozásra a következő kérdések adattak fel:

1. Az erdőőr május hó végével a kerületét bejárván, észrevette, hogy álló lucz fenyőfák egyes példányai sinlődnék, a tülevelek ritkulnak és lehullanak.

A dolgot közelebbről vizsgálván, meggyőződött arról, hogy a betűző szű támadta meg a sinlődő fákat?

Ezen észleletéről annak indokolása mellett, hogy miért betűző szű az általa észlelt rovar, illetőleg a szű alakja, színe, nagysága, furlyuka és meneteinek leírása mellett az erdésznek jelentés teendő, és erdésze felkérendő, hogy az adandó utasítások végett a helyszínén megjelenjen.

2. Hogy egy, az ut szélén fekvő ertvényezés a legeltetés ellen biztosítva legyen, szükséges, hogy az körül árkontassék. A kiásandó ároknak hossza $1653\frac{1}{2}$ folyó méter, mélysége $\frac{3}{4}$ méter, felső szélessége 1 méter, alsó szélessége (az alján) $\frac{1}{2}$ méter.

Hány köbméter föld emelendő ki? és mennyibe fog kerülni a körülárkolás, ha egy köbméter föld kiemelésért 25 kr fizettetik?

3. Egy munka bérjegyzék szerkesztendő a következő adatok alapján:

Nagyhárs nevű vágásban három csapat favágó dolgozott, a havi zárlatnál azt találta az erdőőr, hogy:

Kerékgyártó Mihály 3 társával 125 méter jó hasábfát, 10 méter selejtes hasábfát és 35 méter dorongfát,

Takáts András 3 társával 97 méter jó hasáb, 6 méter selejtes hasáb és 25 méter dorongfát,

Szücs András 3 társával 130 méter jó hasáb, 15 méter selejtes hasáb és 4 méter dorongfát készítettek.

Ha a vágatási bér jó hasábfánál 30 kr, selejtes hasábfánál 25 kr és dorongfánál 18 kr, mennyit tesz a kereset csapatonként?

A szóbeli vizsgánál feltett kérdések a véd és műszaki segédszemélyzet gyakorlati teendőire vonatkoztak és az „Erdőőr“ szakkönyv által felölelt anyagra terjedtek ki.

A vizsgáló bizottság a feltett kérdéseknél különösen azon helyi viszonyokra volt tekintettel, melyek alatt a vizsgázó szolgált.

Az írásbeli dolgozatok eredménye és a szóbeli kérdésekre adott feleletek alapján a 14 vizsgajelölt közül 3 kitünően, 7 jól és 4 kielégítően alkalmas osztályzatot nyert.

A vizsga folyama alatt meggyőződést szereztem arról, hogy a vizsgázottak közül egynehány az előjáró erdésztől nem részesült a kellő támogatásban. A számtani kérdések megfejtéséből kiderült, hogy az illetők minden utmutatás nélkül önerejükre voltak hagyva, és ha mindamellettt sikerrel megállották a vizsgát, azt csakis kitartó szorgalmuknak köszönhetik.

A vizsgajelöltek közül többen kijelentették, hogy Bedő Albert országos főerdőmesternek pályadíjjal jutalmazott „Erdőőr“ című könyve már semmi uton nem volt megszerezhető. Ennek következtében a vizsgáló bizottság bizonyos tekintetben kénytelen volt elnézést gyakorolni.

Mivel pedig az „Erdőőr“-t a magyar erdészeti irodalomban semmi más mű pótolni nem képes, igen kívánatos volna, hogyha ezen műnek új kiadása még oly időben rendeztetnék sajtó alá, hogy a jövő évi erdőőri szakvizsgákra készülő egyének azt az előkészületre már fölhasználhatnák.

A vizsgát az ország hivatalos nyelvén 9-en tették le; öten pedig a magyar nyelv nem bírása miatt németül vizsgáztak.

Megemlítendőnek tartom még, hogy a vizsgázottak közül egy az osztrák tartományokban született, és ennek folytán a bizonyítványnak ide vonatkozó részét meg kellett változtatni.

Budafalvi.

V. Ungvártt.

Az erdőőri szakvizsga Ungvártt f. évi október 9—10. és 11. napjain tartatott meg.

A vizsgáló bizottságban működtek: Szabó Adolf kir. erdőfelügyelő, mint elnök; Weszter Sándor, m. kir. ell. főerdész és Marosi Ferencz m. kir. erdész.

A vizsga letételére való engedélyért a kir. erdőfelügyelőséghez 8 egyén nyújtott be folyamodványt, s ezek valamenyien vizsgálóhoz bocsáttatván azon meg is jelentek.

A megjelent vizsgajelöltek közül 7 az ungvári főerdő-

hivatal kerületében, egy pedig magánuradalomnál van alkalmazásban.

A kincstári szolgálatban levők hallgatták az erdőőri szakoktatást, mely a főerdőhivatal központi tisztviselői által vezetett.

A feladott írásbeli kérdések a következők voltak:

1. Valamely erdőbirtokos tűzifatermését a legközelebbi piacon, és pedig: a hasábfát 2 frtjával, a dorongfát 1 frt 20 krjával értékesíti.

Egy évi fatermés 500 ürkmtr. melynek 20⁰/₀ dorongfa. Favágatás fejében fizet ürköbméterenként a hasábfáért 25 krt, a dorongfáért 15 krt, fuvarbér fejében pedig ürköbméterenként 50 krt, az út fentartására fordít évenként 100 frtot. Egy vállalkozó ajánl a fenebbi fatermésért tővön az erdőben ürméterenként 1 frt 20 kr átlag árt; kérdés hogy az erdőbirtokosra nézve előnyös-e az ajánlat elfogadása, és ha igen, hány forinttal kedvezőbb ezen ajánlat?

2. Leirandó az erdőkihágásoknál az erdőőr által kövendő eljárás:

- a) faeltulajdonítás,
- b) tilalmazott területek legeltetése és
- c) foglalások és irtások esetében.

Minthárom esetben kiterjesztendő ezen leírás a helyszínen történt rajtaéréstől az illetékes bíróság tárgyalásáig.

3. Irja le a fenyőszálfa és rönköüzemnél előforduló munkálatokat, a vágás kijelöléstől fogva a raktárig vizen történt szállítás bevégeztéig. Jegyezze fel az egy köbméterre eső fadöntés, az erdőből uszafolyóig való szállítási, az usztatási, a vízből való kivontatási és végre a felmáglyázási költségeket egyenként s összesen.

Egy 50 holdas vágásban holdankint 200 kmtr. fatömeg található, melynek 75⁰/₀ mint szálfa, 25⁰/₀ mint rönkö felel meg, s így hány köbméter az összes szálfa és hány köbméter az összes rönkö? mennyibe kerül köbméterenként a feljegyzett munkabérek szerint a szálfa és mennyibe a rönkö?

A szóbeli vizsgánál a kérdések az „Erdőőr“ keretén belül az erdőmivelésből, erdőhasználattan-, növénytan-, rovar-

tanból és az erdőtörvény köréből vétettek, különösen alkalmazva a helyi viszonyokhoz. Ezeken kívül a köbözéshez és területkiszámításhoz szükséges elméleti ismeretek s más az erdőőri műszaki segédszolgálat minden fontosabb mozzanata is képezték a kérdések tárgyát.

Az írásbeli és szóbeli feleletek eredményének egybevetése után az osztályzatok következőleg állapították meg:

1 kitűnően, 3 jól, 4 kielégítően alkalmasnak találtatott.

Marosi Ferencz.

VI. M.-Szigeten.

Az erdőőri szakvizsga M.-Szigeten f. évi októberhó 9, 10, 11, 12, 13, és 14-én tartatott meg.

A vizsgáló bizottság tagjai voltak: alulírott mint elnök, Geiszler József m. k. ell. főerdész és Mester József szatmári kir. alerdőfelügyelő mint biztosok; Füstös Kálmán m. kir. főerdész mint póttag.

Az erdőőri szakvizsga letételére a 42 folyamodó közül, a szatmári kir. erdőfelügyelőség részéről, s az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-a és az ennek alapján 1880. évi 25.347. szám alatt az erdőőri szakvizsgák megtartása ügyében kibocsátott magas ministeri utasítás 2. §-a által követelt kellékeknek szem előtt tartásával 31-en nyertek engedélyt, s a vizsgához mind annyian meg is jelentek.

A vizsgajelöltek közül 7 a nagybányai főerdőhivatalnál, 23 a márm. szigeti erdőigazgatóságnál, 1 pedig a rónaszéki kincst. sóbányáknál áll alkalmazásban.

Írásbeli megfejtés végett következő három kérdés adatott fel:

1. Tegyen vizsgajelölt előljárási jelentést, hogy a védelmére bizott erdőkerület lombfalevelű erdőségeiben futótűz támadt, s tekintettel az uralkodó száraz időjárásra, a tűz mielőbbi eloltására milyen intézkedéseket tett?

2. Kiszámítandó 16 mét. hosszú s 45 cm. vastag gömbölyű fenyőszálfának köb tartalma segédtáblák mellőzésével; kiszámítandó továbbá egy az erdőirtás következtében támadt ferdény alakú tisztásnak térfogata kat. holdakban, feltételezve, hogy annak méretei a következők és pedig: a két párhuz-

mosan egymással fekvő oldalak egyikének hossza 50 öl, másikának 35.5 öl, azok közti függélyes távolság pedig 25 öl; kiszámítandó végtére egy négyélére bárdolt 22 mét. hosszú $\frac{32}{27}$ cm. vastag fenyő gerendának köbtartalma és súlya, fel-tételezve, hogy egy köbméter nyers fenyőfa 730 kilogrammot nyom.

3. Miben áll az erdőnek az emberek által való megkárosítása? Miként akadályozzuk az emberek által való károsítást? Milyen embernek kell lenni az erdőőrnek, s mi tartozik még az erdőőr kötelezettségeihez és jogához?

A szóbeli vizsgánál a jelöltek, az erdészeti műszaki erdő-őri szolgálat keretén belül tudni valókra nézve behatóan és körülményesen megvizsgáltattak, s az írásbeli és szóbeli feleleteik egybevetése után öt kitünően, nyolcz jól és tizenkettő kielégítően alkalmasnak találtatott, hat pedig a vizsgát nem állotta meg.

Tekintve tehát a vizsga eredményét, azt kedvezőnek lehet mondani, mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy az írásbeli dolgozatok nagyobb részét felületességet és alaptalan tanulást árultak el, s különösen a tizedtörtekkeli közönséges számtani miveletekben, majdnem általában véve, a vizsgajelöltek gyengék.

A vizsgához megjelentek, szóbeli feleleteikkel többé kevésbé tanusították azt, hogy Bedő Albert ur által kiadott „Erdőőr“ című szakkönyvet, mely kézikönyv a nagyméltóságú földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumnak 1880. évi 25.347. számú magas utasításának 4. §-a értelmében az erdőőri vizsgához készülők részére vezérfonalul iratott elő, nagy szorgalommal olvasták és tanulmányozták, de sajnálattal kellett a vizsgáló bizottságnak arról szerezni meggyőződést, hogy azon erdőtisztek, a kiknél a vizsgajelöltek teljesítik szolgálatukat, egynek kettőnek kivételével, azok oktatásával, vagy pedig legalább utbaigazításával, vajmi keveset fáradoztak.

Már pedig azt kétségbe nem vonhatja egy gyakorlott szakember sem, hogy bármennyire igyekszik is egy vizsgajelölt a neki szükséges és előirt képzettséget elsajátítani, ezt maga minden további utasítás nélkül teljesen el nem érheti,

különösen pedig akkor, ha — mint ez a márm.-szigeti nagy kiterjedésű erdőségekben gyakran az eset — kitett állomáson s az egész mivelt világtól ugyszólván teljesen elzárva, nincs kitől kételkedéseinek feloszlatásáért, vagy pedig tanult, de teljesen meg nem értett tanok magyarázatáért folyamodni.

Bebizonyított tény továbbá, hogy az erdész legjobban neveli magának erdővédeit, s a mely erdész ezt elmulasztja, kétségtelenül saját érdeke ellen vétkezik.

A vizsgánál megjelent vizsgajelölteknél az illető erdészek részéről elmulasztott utbaigazításoknak nyomai továbbá, a fanemek kellő fel nem ismertetésénél mutatkoztak. Már pedig ha az illető vizsgajelölt az „Erdőőr“ czimű szakkönyvben foglaltakat minden segélynyújtás nélkül képes volt magának elsajátítani, bizonyára az illető erdész — közös kirándulása alkalmával gyakorlandó — csekély fáradozás mellett, a fanemek és azok egyes részeinek felismerésében is szerzett volna magának kellő jártasságot, a mint ezt a vizsgánál oly jelölteknél tapasztalni lehetett, a kik erdészeik által oktattva lettek.

Az előadottaknál fogva nem mulaszthatom el azon erdészeknek, a kik a szóban lévő vizsgánál jó eredményt tanúsított vizsgajelöltek oktatásánál közreműködni terhesnek nem találták, (külön megemlékezést érdemel itt t. Velics Rezső, fajnai m. kir. erdész ur) a vizsgáló bizottság nevében őszinte köszönetet nyilvánítani. Ők voltak azok, a kik az erdészetet néhány kellőleg képzett és sikeres erdőkezelést elősegítő véderőkkel újra meggazdagították. Ugy hiszem ellenben, hogy hasonlóan a vizsgabizottság meggyőződését nyilvánítom, a mikor időszerűnk és szakunk iránti kötelezettségnek megfelelő intézkedésnek jelezném a vezető hatóságok azon rendeltetését, a melynél fogva minden erdész — ha ezt különben saját meggyőződéséből nem tenné — köteleztetnék, miszerint gondnokságában alkalmazásban álló, az erdőőri szakvizsgát letenni óhajtókat, az oktatásban, a mennyiben ideje engedheti — elősegítené és közvetlenül a vizsga beállta előtt arról szerezne magának meggyőződést, vajjon az illetők hiábavaló pénzköltségnek megkimélése tekintetéből — bocsáthatók-e az erdőőri szakvizsgálóhoz egyáltalában vagy nem.

Igen kellemesen hatott végtére az alólírott bizottságra a német anyanyelvű jelölteknel tapasztalt magyar nyelvbeni való szép haladást észlelhetni, mely haladás az illető vizsgajelölteknek saját nyilatkozatuk szerint, az „Erdőőr“ című szakkönyvnek szótár melletti szorgalmas tanulmányozásának a kifolyása.

M.-Szigeten, 1882. évi október hó 18-án.

Belházy Jenő,

a vizsgálóbizottság elnöke és m. k. erdőtitkár.

VII. K o l o z s v á r t.

Az erdőőri szakvizsga Kolozsvárt f. é. október 9., 10., 11., 12. és 13-án tartatott meg.

A vizsgáló bizottság elnöke volt Girsik János osztály tanácsos, erdőigazgató; vizsgáló biztosok Laitner Elek m. k. erdőfelügyelő, Lőnhárt Frigyes m. k. főerdész és pót-biztos Kelemen Márton m. k. főerdész.

Vizsgalehetési engedélyért folyamodtak 26-an, és pedig: 20 kincstári és 6 magánosok szolgálatában levő egyén. Engedélyt kapott 19 és pedig: 17 kincstári és 2 magán erdőőr. Az engedélyt nyert egyik kincstári erdőőr, ismeretlen akadályok miatt, meg nem jelenvén, összesen 18-an tették le a vizsgát.

Írásbeli megfejtés végett a következő három kérdés adott fel:

1. Ön felügyeletére bizott védőkerületében egy kijelölt tűzifa vágásban a favágók beállítandók, minő sorrendben fogja ön azokat beosztani, minő óvintézkedések tartandók szem előtt, minő helyeken fog csuszatókat és hol uszatókat építtetni, a vágandó öleket hogy fogja felállíttatni és csoportosíttatni?

2. Ön tilos helyen marhát talál legeltetve, minő eljárást követend, feltéve, hogy a marha oly község tulajdona, mely egy más védőkerület határán belül fekszik, és minő jelentést teend távollevő erdészéhez?

3. Védőkerületében egy négy holdas tér négyes kötelékben 1 öl távolságban beültetendő. Az erdészhez teendő jelentésében jelölje meg a beültetendő csemeték számát, kérje abban

a szükséges szerszámot névszerint, szabja meg a kiküldendő napszamosok számát és mutassa ki — a talaj minőségéhez képest — mennyibe fog kerülni egy holdnak beültetése?

Az írásbeli munkálatok megbirálása után a szóbeli vizsgánál az erdélyi viszonyokra fősúlyt fektetve, a gyakorlati téren előforduló kérdések megoldása általánosan sikeresnek mondható, a mennyiben a feleleteknek eredményeit az írásbeli munkálatok eredményeivel egybevetve, 18 vizsgázott közül: 5 „kitünően“, 3 „jól“ és 8 „kielégítően“ alkalmasnak, 2 pedig „nem alkalmasnak“ minősített.

Örvendetes jelenségnek tekinthető azon körülmény, hogy ez idén a kincstári erdőőrök közül már 3 román is jelentkezett.

Minősítésük érdemleges kipuhatólása, a magyar nyelvben való járatlanságuk és a feleletek tolmácsolása miatt sok nehézségbe ütközött ugyan, de még nagyobb fáradságba kerülhetett ezen oláh ajku egyéneknek az „Erdőőr“ magyar tankönyvnek türethető elsajátítása, mely körülmény csakis abban leli magyarázatát, hogy erdészeik kiképzésük körül véghetetlen fáradozást tanusítottak. *Girsik.*

VIII. Temesvárott.

A Temesvárott f. évi októberhó 9—14. megtartott erdő-őri szakvizsgák eredményéről tüzetesb leírást az okból is kell, hogy a tek. szerkesztőséggel közöljek, mivel ezen délmagyarországi megyék oly ellentétes erdőállománya a vizsgázottakra is reá nyomja ama erdőség jellegét, melyben szolgálatot teljesítenek, eltekintve attól, hogy nyelvre is itt már a magyar elemet a román, de tulnyomólag — erdészeti szolgálatban — a német szorítja ki.

A nagymélt. földmivelési m. k. ministerium f. é. 36.191. sz. leirata folytán Krivácsy Elek, kir. erdőfelügyelő elnöklete alatt, — Ujházy Dénes m. k. közalap. erdőmester hátrálatása miatt — Gajári m. k. főerdész, és a póttagul kinevezett Ujsághy Zsigmond, m. kir. kat. erdőbecslési felügyelő vettek, mint vizsga-biztosok, részt.

Az előző két évben jelenkezők számát az ez idén folya-
modók megközelítvén, 52 jelölből 47 bocsáttatott vizsgára; kik
közül valamennyi megjelent; de ketteje, oly annyira megbete-
gedett, hogy a vizsgától elállott, és így 45 foglalt helyet a
megyeház diszes termében, s miután három nyelvet beszéltek,
osztályozni kellett: a magyarok **9**-en a középben, jobbra **13**
román és balról **23** német foglalt helyet. Ezt megelőzőleg
azonban a legközelebb leérkezett, „erdőőri szakvizsgák törzs-
könyvébe“ beirták volt neveiket.

Ugy hiszem, nem lesz érdektelen megtudni, hogy megyék
és uradalmak szerint a vizsgázottak hogy oszlottak fel:

1. Bácsbodroghmegye doroszlói m. k. erdőhivataltól 2.
2. Csongrádmegye Szeged sz. k. várostól 2.
3. Csanádmegye lippai m. k. erdőhivataltól 2.
4. Aradmegye " " " " " 3.
5. Temesmegye lugosi m. k. erdőigazgatóság 9.
6. " buziási m. k. közalapítványi erdőhiv. 4.
7. Krassó-Szörénymegye lugosi m. k. erdőigazgatóság }
orsovai m. kir. erdőhivatal } 14.
8. " szab. osztr. állam.-vasp. társulat 3.
9. " volt szerb bán. vagyonszék erdőh. 2.
10. " magán uradalomból 3.

Az írásbeli dolgozatra kitűzött kérdések következők voltak:

I. kérdés.

„Az erdőtvény mily erdőkre terjeszti ki a fahasználat,
illetőleg tarvágás tilalmát? hogy neveztetnek általánosságban
ily erdők? mit tud azok fontosságáról? mily talaj neveztetik
feltétlen erdőtalajnak? mely birtokosok erdőségei esnek köz-
vetlen az erdőtvény különös határozatai alá?“

II. kérdés.

„Kitűzendő egy nagy irtásból négy katást. hold nagy-
ságú terület egyenközü dűlénben, melynek egyik oldala 64·75
öl; mily hosszú lesz annak másik mérete? s ezen terület
beültetendő úgy, hogy a csemeték sora 1 öl-, és a sorokban
a csemeték távolsága 0·5 ölre essék; mennyi csemete fog
ezen terület beültetéséhez szükségeltetni?“

III. kérdés.

Tegyen jelentést az erdőőr arról, hogy egy tilos két éves önerdősült vágásterületen, mely esős időben juhok által legeltetett, mily kár okoztatott? megjelölvén azt is, hogy a tilalom miféle jeggyel vált szembeötlővé téve? és a legelő bérlőjével lett-e ezen tilalom tudatva.

Minden egyes kérdés megfejtéséhez $1\frac{1}{2}$ órai idő engedélyeztetvén az írásbeli dolgozatok bekívánt után; kezdetét vette, a legtávolabbiakat legelőbb vizsgázzván, a szóbeli vizsga; melynek három nyelven, a mint a vizsgálatra behívott értett, kellett érvényesülnie.

45 vizsgázott közül :

kitűnően alkalmasnak találtatott	3,
jól	”	7,
kielégítően	”	21,
alkalmatlan ez idő szerint	14.

A kik szakoktatást nyertek, azokon meglátszott, hogy a mit tanultak, megemésztve vérökbe ment át, mivel a feltett kérdést átértve, felfogások szerint meg is magyarázták, tisztán s határozottan feleltek, s ezek közt a Prohaszka furdiai m. kir. erdőgondnok által oktatott román nyelvűek legdicse-retreméltóbban tüntek ki; kiknek írásbeli dolgozatuk is, nem egyedül kulcsínra, tiszta és olvasható, de a tárgy megfejtése is világos, meggyőző volt; továbbá Kostyál solymosi, Levitzky cs.-apátfalvai erdőgondnokok által oktatottakon meglátszott a hosszabb ideig való foglalkozás.

Legnagyobb része azonban, egész elhagyatottan, mintha nem is lenne felettes állami szakközeg vezetője: az egyes kérdésekre ferde, vagy épen semmi választ sem tudtak adni; főleg az erdőtvényben nagy a járatlanság. — Nagyrészenél még az is feltűnt, hogy szolgálati utasításait sem tudják, hogy mi kötelességei vannak az erdőőrnek. Hogy lehessen ilyenektől odaadó, ernyedetlen és biztos szolgálatot várni, ha a szakközeg még erre sem oktatják? Volt olyan több, ki a szálerdő üzem-vetővágások általi felujtásánál, a mag és világos vágatnál letarolandó fákra oda nyilatkozott, hogy a legszébb, egészségesebb törzsek vétetnek ki; a mit tényleg habár

rendellenesen, tapasztalhatni is. A számtani feladványok megoldásánál a leggyakrabban előforduló s az erdőőr által teljesítendő dolgokra sem lesznek tanítva, teszem egy merőleges vonalat hogyan kell a természetben kijelölni? vagy meghatározni, mi a köbtartalom? S ezt olyanok sem oldották meg, kik 10—20 éve kincst. szolgálatban állanak; így azután nem igen fogunk haladni. Természetes, hogy a fiatalabb nemzedéktől többet várunk, de a korosabbakat is tanítani kell, hogy szakbizonyítványt nyerhessenek, s e helyütt el nem mulaszthatom abbéli véleményemnek kifejezést adni, hogy csakis azokat küldjék vizsgára, kik elkészültek, kik képesek a gyakorlatibb kérdéseket tisztán előadni; mivel az ily szegényebb sorsuaknak az utazás, az itteni tartózkodás költsége a vizsgadíjjal együtt, érzékeny veszteséget okoz; a mit gondozottabb vezetés mellett meg lehetne részökre takarítani, addig, míg biztosabban megállják a vizsgálatot.

Való, hogy a fentieket mindenki tudja; de az is tény, hogy ily, habár csekélységnek látszó dolgokra még sem terjesztik ki figyelmüket, s ezzel a kelleténél hosszabbra nyújtott leírásomat azzal fejezem be, hogy a szaktársak egyuttal azt is kellő figyelemmel kísérik, mikor lesznek megtartva a szakvizsgák, hogy alattasaik folyamodványait kellően felszerelve, tehát szolgálati táblázat becsatolásával legkésőbb 10 nappal a vizsga előtt küldjék el, főleg kik a központtól távolabb laknak, nehogy, miként ezuttal is történt, az illetőnek szóló engedély okmánya az uton rekedjen, ő pedig anélkül utazzék a vizsga letételéhez.

Hogy Temesmegye közönsége Mayer Károly megyei aljegyző által képviseltette magát, ki nagy érdeklődéssel hallgatta a vizsgázottak feleleteit, ezt kiemelnem kedves kötelességemnek ismerem.

Hazafni erdészi üdvözléssel:

Krivácsy.

IX. Kaposvárott.

Az erdőőri szakvizsga Kaposvárott f. é. októberhó 9., 10. és 11. napjain tartatott meg; eredményéről a következőket van szerencsém közölni.

A fent említett határozat értelmében a vizsgáló bizottság tisztét Simenszky Kálmán szombathelyi kir. erdőfelügyelő úr elnöklete alatt Tóthi Szabó Sándor kir. alerdőfelügyelő és Suha Rezső erdőmester teljesítették.

A vizsga letételére a pécsi m. kir. erdőfelügyelőségtől 14 folyamodónak adatott engedély, kik közül a vizsga előtt egy vissza lépett. A megjelentek között 2 a közalapítványnál, 5 egyházi, 6 magán uradalmaknál van alkalmazásban. A 13 vizsgajelölt közül Baranyamegyére 6, Tolnamegyére 2 és Somogy megyére 5 esik. Hogy Somogy megye erdőbirtokosainak nagy számu iskolázatlan és vizsgálatlan erdőőrei a nyújtott kedvezményt jobban ki nem használják, csakugyan nagyon sajnós. Részemről meg vagyok győződve, hogy ha jövőre a vizsga Pécsen tartatnék meg, megegyezzen annyi vizsgázó fog Baranyából jelentkezni. A feladott írásbeli kérdések következők voltak:

1. Mily tölgy-fanemek fordulnak elő ezen vidéken és mit tud azokról?

2. Egy hengeralaku fűrészrönkönek közép átmérője 60 cm., hossza 5 méter, mily nagy annak köbtartalma?

3. Valamely terület beerdősítendő, melynek:

a) egy része száraz elsoványodott köves,

b) második része tulnedves (vizenyős),

c) harmadik része jó televényes mély agyagtalaj, mely fanemeket fog alkalmazni a száraz elsoványodott köves, továbbá milyet a tulnedves (vizenyős), és végre milyent a jó televényes mély agyagtalaj befásítására és mi okból?

Az írásbeli vizsga után 10-én reggel 8¹/₂ órakor a szóbeli vette kezdetét, melynél főszó a növénytanra, a vetés ültetés által való erdősítésre, az erdőket felújító kezelésre és az üzemmódokra, továbbá a tizedes törtekkal való számolásra, térfogatok és köbtartalmak kiszámítására, az erdőtvény és

vadászati törvény helyes alkalmazására, az áterdülésre, fatermelésre, a mellék használatokra, a fának szárazon és vizen való szállítására, szenítésére stb. volt fektetve.

A vizsgálat eredménye a következő:

Egy „kitünően“, három „jól“, nyolcz „kielégítően“ alkalmasnak találtatott, egy pedig a vizsgát nem állotta meg. Már tavaly is bátorkodtam megemlíteni, miszerint a vizsga ki nem elégíthetősége abban rejlik, hogy a Bedő-féle „Erdőőr“ nálunk nem kapható, az erdőtiszt urak pedig tullefoglalva lévén, erdőőreiket nem oktathatják. Szabad legyen tehát ismét azon óhajomnak kifejezést adni, hogy az említett Bedő-féle szakkönyv kinyomtatása mielőbb foganatosittassék. Egyuttal meg kell jegyeznem, hogy a pécs-váradí erdőhivatalnál alkalmazásban lévő irnok úr e téren fáradhatlan buzgósággal működik, oktatóván az erdőőröket a vizsgára, mely példa utánózását az az igen tisztelt szaktárs urak figyelmébe ajánlani szükségesnek látom.

Soraimat befejezván, még bátorkodom megemlíteni, hogy a kinevezett póttag behívása költségkimélés szempontjából feleslegesnek látszott.

Pécsett, 1882. októberhó 18-án.

A Tekintetes Szerkesztőségének

kész szolgája:

Suha Rezső,

erdőmester, mint vizsgálóbiztos.

X. Szombathelyen.

Az erdőőri szakvizsga Szombathelyen f. évi októberhó 9., 10. és 11-én a megyeház nagytermében tartatott meg.

A vizsgáló bizottság tagjai voltak: elnök Bothó Imre, herczeg Batthyányi Gusztáv főerdőmestere; vizsgálóbiztosok: Blaschek Ede, herczeg Eszterházy Miklós erdőfelügyelője és Sághy Kálmán kir. alerdőfelügyelő.

A vizsga letételéhez szükséges engedély elnyerése végett a szombathelyi k. erdőfelügyelőséghez 12 egyén folyamodott, kik közül azonban kettő — az utasításban megkivánt kellékek hiánya miatt — elutasított.

A vizsga letételére engedélyt nyertek közül: 1 a m. k. közalapítvány, 1 a veszprémi püspökség, 3 a győri püspökség, 2 herczeg Eszterházy és 1 a jáki apátság erdőbirtokain van szolgálatban, 2 pedig alkalmazás nélkül van.

Írásbeli megfejtés végett következő három kérdés adott fel:

I. Az erdőtörvény értelmében, az erdei kihágások feljegyzésére szolgáló erdei rovatos naplók készítésénél és vezetésénél, illetőleg az egyes esetek bejegyzésénél, mit kell figyelembe venni:

- a) erdei lopásoknál például egész törzsek eltulajdonításánál; és
- b) legeltetési kihágások esetében?

Egyszersmind egy, egész törzsek eltulajdonításából és egy legeltetési kihágásból származó, szabad tetszés szerint választható eset a mellékelt rovatos naplóba bevezetendő.

II. Egy egyenszögű 36·4 méter széles és 47·64 méter hosszú faiskolában átiskolázásra 16 üres ágygyal rendelkezhetünk, melyeknek szélessége 1 méter, hosszúsága 10 méter. Az átiskolázandó tölgycsemeték átültetése egymástól 20 centiméter távolságú sorokban, a csemeték pedig egymástól 10 centiméter távolságban történik.

Megfejtendő és kiszámítandó:

- a) Hány \square méter a faiskola?
- b) Hány darab csemetét lehet a 16 ágyba a megjelölt sor- és csemetetávolság mellett átiskolázni?

III. Miben áll a fának szenítése? Mily körülmények között és miért szükséges a fának szenítése?

A szóbeli vizsgánál intézett kérdésekre vezérfonalul ismét Bedő „Erdőőr“ című szakkönyve szolgált. Ettől csak annyiban történt eltérés, hogy az erdőtörvénynek, — különösen a műszaki segédszemélyzet teendőit és kötelmeit érintő, — részeiből mindegyikhez kérdés intéztetett.

Az írásbeli dolgozatok és a szóbeli feleletek egybevetése folytán a vizsgázottak közül 1 „kitünően“, 1 „jól“ és 5 „kielégítően“ alkalmasnak találtatott, három pedig — igen felületes

vagy épen semmi készülségüknél fogva — a vizsgát meg nem állotta.

Tekintve az idei vizsga eredményét, úgy az írásbelit, mint szóbelit, az a mult évihez, de még inkább az 1880. évben megtartatott vizsga eredményéhez képest feltünő hanyatlást mutat. Nevezetesen: igen hiányos, majdnem semmi készülség sem tapasztaltatott az erdőtörvény ismeretében és a tizedes törtekkel való számmiveletekben. A növénytan, erdőmivélés és az erdőhasználat köréből intézett kérdésekre is az adott válaszok — kevés kivétellel — nagyon gyengék és határozatlanok voltak; úgy, hogy a képesítési osztályzatok adása — a folyóévben — a vizsgáló bizottságnak legsúlyosabb feladatát képezte.

Mégis, hogy a fent érintett gyenge eredmény után a vizsgázottak közül csak három nem találtatott alkalmasnak, azon körülményben leli magyarozatát, miszerint a vizsgára jelentkezők közül néhánynak előre haladott kora vétetett tekintetbe. Továbbá a bizottság — a nyert feleletek megbirálásánál — még azon körülmény folytán is kénytelen volt enyhébben eljárni, mert tapasztaltatott, hogy a vizsgázottak közül többen a Bedő „Erdőőr“ czimű szakkönyvet — annak teljes hiánya folytán — megnem szerezhették s így csakis más szakkönyveknek rövidebb időre való kikölesönözése nyomán készülhettek elő; természetesen több tárgyat — feleslegesnek gondolván — mellőztek, a melyek tudása pedig az „Erdőőr“ szerint a vizsgán követeltetett.

Végre felemlitendőnek tartom a vizsgázottak csekély számát is azon szempontból, hogy ha a vizsgára a jövő években is ily csekély számban fognak jelentkezni, az esetben a törvény által megjelölt határidő leteltével — ezen kerületben — a 17. §. alá tartozó erdőknek még egy ötöd része sem leend szakképesített erdőőrökkel ellátva!

S.